

«Про роботу психологічної служби, щодо забезпечення прав неповнолітніх від жорстокості та насильства.»

Врахування психології індивіда – дуже важливий чинник здорового суспільства. Стан психологічного комфорту людини в сім'ї, а особливо дитини, визначає її позицію в суспільстві.

Непростим є вирішення проблеми психологічного насилля над дитиною, адже ми стикаємося з конкретною сім'єю, де її члени є неповторними в психологічному сенсі і реакції кожного зумовлені низкою генетичних, онтогенетичних, середовищних чинників. Наприклад, батько може бути алкоголіком, але дитина його більше любить ніж «правильну», але емоційно холодну матір.

Питання психологічного насилля є складним через певні обставини: з одного боку, суб'єкт насилля, тобто представники старшого покоління, може чинити психологічне насилля свідомо чи несвідомо, причому останнє частіше, з огляду на свій світогляд, бажаючи дитині добра, з другого боку, об'єкт – дитина – може бути підвищено вразлива і сприймати за насилля, звичайний тип виховання, за якого більш спокійна від народження дитина зовсім не страждала б.

Саме індивідуальний світ дитини, її емоційне сприйняття оточуючих людей і обставин потрібно послідовно досліджувати і враховувати в мікро соціумі: чи то сім'я, чи колектив, у якому дитина набуває свого першого суспільного досвіду.

Що ми зазвичай розуміємо під насильством?

Найчастіше тільки фізичне насильство ми вважаємо насильством.

Нам навіть важко уявити, як часто ми самі демонструємо насильство, або самі стаємо його жертвами.

Виявляється насильство – це ще й:

- ▶ погрожування нанесенням собі, або іншому тілесних ушкоджень;
- ▶ невиразні погрози типу «Ти в мене дограєшся»;
- ▶ погрози піти, забрати дітей, не давати грошей;
- ▶ уживання лайливих слів;
- ▶ нехтування дитини;
- ▶ недостатнє забезпечення дитини доглядом та опікою;
- ▶ недостатнє задоволення потреб дитини в їжі, одязі, освіті, медичній допомозі, за умови, що батьки матеріально спроможні зробити це;
- ▶ вживання алкогольних напоїв, наркотиків, до втрати самоконтролю;
- ▶ нездатність забезпечити дитині необхідну підтримку, увагу, прихильність.

Усе це не рідкість у наших сім'ях. Ми не розглядаємо це як щось особливе. Так поводитися наші батьки, батьки їхніх батьків. Така поведінка стала для нас звичною.

Коли виникає конфлікт, дорослі часто так захоплюються ним, що думають тільки про те, як би відстояти свої погляди. Їм байдуже, що відбувається навколо них.

Будь-яке домашнє насильство – незалежно від того, спрямоване воно безпосередньо на дитину чи на іншого члена сім'ї, - травмує дитину.

Як переживання конфлікту відбивається на поведінці дітей? Вони можуть:

- § реагувати надто агресивно;
- § не визнавати авторитетів;
- § мати вигляд знервованих або наляканих.

У сім'ї дитина пізнає, як взаємодіяти з іншими людьми, як ставитися до себе і до оточення, як упоратися з труднощами. При частих конфліктних ситуаціях дитина втрачає навичку виявляти свої справжні почуття.

Дієві тільки негативні почуття – вони привертають увагу, піднімають авторитет – тому тільки їх і варто проявляти. У сім'ях, де у стосунках з дітьми переважають: контролювання, нехтування дитячими потребами, тиск, приниження один одного – дитина може вирости агресивною, або такою, що не зможе відстояти себе.

Якщо дитина поводиться агресивно – це не означає – що загорілося червоне світло: як і при переході через вулицю, слід зупинитися і подумати, що дитина переживає таке, що змушує її діяти агресивно. Спробуйте зрозуміти дитину та її почуття. Це не означає що ми повинні виправдовувати її вчинки.

На сьогодні не скільки треба вирішувати проблему психологічного насилля, яке, нажаль, має місце, скільки проблеми елементарної психологічної грамотності: батькам і педагогам потрібно розуміння неповторності і індивідуальності дитини, її внутрішнього світу.

Конкретними кроками можуть бути:

- Ø *виявлення у школі за допомогою експрес-методів емоційно-психологічних конфліктів у дітей;*
- Ø *консультації й робота з проблемними дітьми педагогами і сім'ями;*
- Ø *зустрічі з представниками опікунських рад, правоохоронних органів;*
- Ø *підвищення рівня педагогічної просвіти серед педагогів та батьків.*

Психологічна служба школи у роботі щодо запобіганню жорстокості і насильства в основному користується такими методами роботи:

- v *психолого-просвітницькі бесіди;*
- v *консультування у кризових ситуаціях, щодо прав і обов'язків дитини;*
- v *анкетування дітей щодо сімейного виховання, та сімейних відносин;*
- v *діагностика та корекція тривожності та страхів дітей;*

Для активізації роботи психологічної служби школи щодо захисту неповнолітніх від насильства та жорстокості планується:

- *розробити програму профілактики та корекції агресивної поведінки дітей «групи ризику»;*
- *провести відео курс із запобігання експлуатації дітей;*
- *з допомогою адміністрації школи організувати зустріч учнів школи з представниками правоохоронних органів, прокуратури.*

Психолог

1. Загальні положення

1.1. Ця посадова інструкція розроблена на основі Положення про психологічну службу в системі освіти України, Етичного кодексу товариства психологів України та інших нормативних документів.

1.2. Психолог призначається на посаду і звільняється з неї директором школи.

1.3. Психолог повинен мати вищу спеціальну (психологічну) освіту або повну вищу педагогічну освіту I спеціальну підготовку (курси) (без урахування стажу роботи).

1.4. Психолог підпорядкований директору школи.

1.5. У своїй діяльності психолог керується Законами України з питань освіти, Положенням про психологічну службу в системі освіти України, наказами органів управління освітою всіх рівнів; правилами і нормами охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту, а також Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку школи, цією Інструкцією. Психолог дотримується Конвенції про права дитини.

2. Функції

Основними напрямками діяльності психолога є:

2.1. Організація психологічного діагностування учнів школи.

2.2. Організація сталої системи психологічної освіти вчителів і вихователів.

2.3. Проведення психолога – корекційної роботи з учнями.

2.4. Психологічне забезпечення шкільного педагогічного експерименту.

3. Посадові обов'язки

Психолог виконує такі посадові обов'язки:

3.1. Бере участь в організації навчально-виховної роботи, спрямованої на забезпечення умов для особистого розвитку учнів, збереження їхнього повноцінного психологічного здоров'я.

3.2. Зберігає професійну таємницю, не розповсюджує відомостей, що отримані в процесі діагностичної і корекційної роботи, якщо це може завдати шкоди дитині чи її оточенню.

3.3. Проводить семінари та консультації для педагогічного складу з питань психологічних аспектів розвитку, навчання, виховання учнів.

3.4. Веде облік роботи за місяць, графік консультацій для педагогів, учнів, батьків, журнал проведення консультацій, папки на кожен паралель класів з матеріалами щодо результатів роботи з учнями і педагогами.

3.5. Складає річний план роботи, узгоджений із директором і затверджений психологом міського центру.

3.6. Здійснює планування, виходячи з норм практичної психологічної роботи з учнями і дорослими.

3.7. Будує свою діяльність на засадах довіри в тісній взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

3.8. Турбується про здоров'я і безпеку довірених йому учнів; дотримується норм і правил охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту.

3.9. Проходить періодичне безкоштовне медичне обстеження.

3.10.Підвищує свою кваліфікацію.

3.11.Працює в шкільній психолого-медико-педагогічній комісії".

4. ПРАВА

Психолог має право на:

4.1.Самостійний вибір пріоритетних напрямків роботи, співвідношення різних видів робіт з огляду на потреби школи.

4.2.Спеціальний кабінет, забезпечений методичним, матеріальним обладнанням.

4.3.Захист професійної честі і гідності.

4.4.Ознайомлення зі скаргами та іншими документами які містять оцінку його роботи, надання щодо них пояснень.

4.5.Захист своїх інтересів самостійно і/чи через представника, у тому числі адвоката, у випадку дисциплінарного чи службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.

4.6.Конфіденційність дисциплінарного (службового) розслідування, за винятком випадків, передбачених законом.

4.7.Підвищення у встановленому порядку своєї кваліфікації.

4.8.Проходження атестації на добровільній основі на відповідну кваліфікаційну категорію.

5.Відповідальність

5.1 .За невиконання чи неналежне виконання без поважних причин Статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку школи, законних розпоряджень директора школи та інших локальних нормативних актів, посадових обов'язків, визначених цією Інструкцією, вихователь несе дисциплінарну відповідальність у порядку, визначеному трудовим законодавством.

5.2.За застосування у тому числі одноразове, методів виховання, пов'язаних із фізичним і/чи психічним насиллям над особистістю учня, а також скоєння іншого аморального вчинку вихователь може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства і Закону України " Про освіту ".

5.3.За навмисно завдані школі чи учасникам освітнього процесу у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків збитки вихователь несе матеріальну відповідальність у порядку і в межах, визначених трудовим і/чи цивільним законодавством.

6.Взаємовідносини (зв'язки за посадою)

Психолог:

6.1.Працює за графіком, складеним виходячи із 40-годинного робочого тижня і затвердженим директором школи.

6.2.Підтримує зв'язки з педагогічним колективом; професійно підпорядкований психологічному центру міста, області.

6.3.Подає директору і до центру професійного підпорядкування річний звіт прероботу.

6.4.Отримує від адміністрації школи інформацію нормативно-правового і організаційно-методичного характеру, ознайомлюється під розписку з відповідними документами.